

EN

EN PARLØR TIL NYUDDANNEDE

GOD

LÆR HVORDAN DU NAVIGERER I DIT FØRSTE JOB

START

DET BURDE
IKKE KRÆVE
EN PARLØR
AT STARTE
PÅ ARBEJDS-
MARKEDET

Tillykke med dit nye job!

At begynde i sit første job kan føles lidt som at lande i et nyt land. Du skal lære et nyt sprog, finde rundt i de uskrevne regler og vænne dig til en kultur, hvor tingene ikke altid fungerer, som du er vant til.

Måske bruger kollegerne ord og vendinger, du aldrig har hørt før. Måske bliver du i tvivl om, hvordan du selv skal formulere en mail eller bruge en emoji. På en arbejdsplads kommunikerer man ofte anderledes end med vennerne – især når flere generationer arbejder sammen.

Det tager tid at finde vej i et nyt land. Det samme gælder på arbejdsmarkedet. Heldigvis behøver du ikke klare rejsen alene.

Derfor har Velliv Foreningen søsat projektet **Ung Styrke**, som skal gøre overgangen til arbejdslivet lettere for nyuddannede. Denne parlør er en del af projektet.

Du kan læse parløren fra begge sider. Begynder du her, finder du tips og gode råd til dig, der er ny på arbejdsmarkedet. Vender du den om, finder du en guide til ledere og erfarne kolleger, der gerne vil tage godt imod nye medarbejdere.

Vi håber, du kan bruge parløren til at lære arbejdslivets sprog, koder og uskrevne regler at kende og finde vej i arbejdslivet. God tur – og held og lykke med dit nye job!

5 gode råd:

FRA STUDIELIV TIL ARBEJDSLIV

Karen Christina Spuur er ledelsesrådgiver, forfatter
og ekspert i generationer på arbejdsmarkedet.

Hun har samlet fem gode råd til dig, der er ny
på arbejdsmarkedet.

1

Vær nysgerrig på dine kolleger

Du har brug for dine kolleger, så det er en god idé at lære dem godt at kende. Tag initiativ til en kop kaffe eller en hurtig walk'n'talk. Det er ofte lettere at spørge om hjælp, når man kender hinanden.

2

Feedback er en gave

Feedback kan godt føles lidt som at få sokker i julegave: Ikke altid det, man håbede på, men ofte ret nyttigt. Ingen forventer perfektion, men de sætter pris på, at du lærer og vokser.

3

Lyt mere, end du taler

Du er lige startet og du har helt sikkert masser af gode idéer. Men inden du revolutionerer arbejdspladsen på den tredje arbejdsdag, er det en god idé at lytte. Brug noget tid på at lære kulturen, arbejdsgangene og de uskrevne regler at kende.

4

Kort er godt

Det er fristende at pakke budskaber ind i lange flotte forklaringer. Især når man gerne vil virke grundig. Men du gør dine kolleger en tjeneste, når du kommer direkte til sagen. Formulér dig kort og præcist med lige dele selvtillid og ydmyghed for andres erfaringer.

5

Spørg, spørg, spørg

Ingen forventer, at du ved alt fra dag ét, så hold dig ikke tilbage med spørgsmål. Tværtimod, er spørgsmål med til at vise, at du er nysgerrig og engageret. Og husk: Selv den kollega, der virker til at kende alle systemer og genveje, har engang spurgt, hvor printeren stod.

IYKYK (BUT WHAT IF YOU DON'T?)

Marianne Haugaard Skov fra Københavns Universitet har forsket i forskellene på, hvordan unge og ældre generationer kommunikerer. Her er hendes lynkursus til dig, der er ny på arbejdsmarkedet:

IYKYK

Gem udtryk som "vibe", "btw" og "nvm" til vennerne. De er nemlig ikke nødvendigvis en del af dine nye kollegers modersmål. Til gengæld har arbejdslivet sine egne mystiske forkortelser som KPI, APV og MUS.

Læs lige én gang mere

Du behøver ikke skrive som en dansklærer. Men det er en god idé at tjekke for fejl, inden du trykker send – også når det skal gå hurtigt. For mange fejl kan stjæle opmærksomheden fra dit budskab.

En regn af emojis

Hvis din chef sender mange emojis, så bare rolig. Det er sjældent kode for noget hemmeligt eller en rebus, du skal løse, men nok snarere bare: "Venlig hilsen 😊"

Gem hjerte-emojis til vennerne og sms-tråden med mor. Får du lyst til at sende en hjerte-emoji til en kollega eller chef? Så start med en god 👍 eller 🙌 – det læser man ikke noget uheldigt ind i.

"DET HER

En guide til bedre

MØDE KUNNE

at forstå babyboomere, generation X

HAVE VÆRET

og generation Y.

EN MAIL"

Hvis du mistænker din ældre kollega for bevidst at gøre tingene på den besværlige måde – som at ringe i stedet for at skrive, at booke et møde, der kunne have være en mail, eller insistere på at **“vende det ordentligt”** – så er forklaringen nok: **De er fra en anden generation.**

Karen Christina Spuur er ekspert i generationer på arbejdsmarkedet. Her får du hendes korte beskrivelse af dine ældre kolleger, som højst sandsynligt er **Babyboomere, Generation X** eller **Generation Y.**

Det er dine ældre kolleger typisk gode til:

- De er stærke i personlig og diplomatisk kommunikation og foretrækker at tale sammen frem for at chatte.
- De er erfarne og gode til at navigere i relationer, mødekultur og alt det usynlige, der også får ting til at fungere.
- De er dygtige til at tilpasse sig, balancere forskellige arbejdsformer og holde hovedet koldt, når opgaver bliver komplekse.

Og ja, de har også deres særheder:

- De er måske ikke alle sammen ligefrem født med digitale værktøjer i hånden og kan have et lidt anstrengt forhold til nye platforme, systemer og "smarte" genveje.
- De kan være mere glade for hierarkier og kommandoveje, end du synes er nødvendigt.
- Og så kan nogle af dem være ret direkte i tonen – ikke fordi de er sure, men fordi de kommer fra en tid, hvor feedback ikke altid et pakket ind i emojis og "bare lige".

MYTER 5 OM DIT FØRSTE JOB

1

"Jeg skal kunne det hele fra dag ét"

Mange unge starter på arbejde med en forventning om, at de skal levere varen fra første arbejdsdag. Men din chef ved godt, at du først skal lære jobbet at kende. Det vigtigste er ikke at vide alt fra start, men at være nysgerrig og interesseret.

"Feedback = jeg har gjort noget forkert"

Feedback er ikke kritik. Det er et arbejdsredskab og en genvej til faglig udvikling. Hvis du slår dig på tonen eller formen, så tal med din chef om, hvordan du bedst kan lide at få feedback.

2

3

"Jeg skal have en karriereplan"

Det kan virke, som om alle andre har en klar plan for deres karriere. Sandheden er bare, at de færreste karrierer følger en lige linje. Mange af de bedste muligheder opstår undervejs. Så tag det roligt og start med at finde det, som du er god til, og styrk det.

"Jeg skulle have lært det på min uddannelse"

Din uddannelse har givet dig et stærkt fundament, men i arbejdslivet findes der ikke et pensum. Det kommer med sine egne regler, og det kan være frustrerende at opdage, at nogle opgaver er mere komplekse eller tager længere tid, end teorien lovede.

4

5

"Jeg passer ikke ind her"

Mange unge kan føle, at de skal lægge hele deres personlighed fra sig, når de starter på 'voksenarbejdet'. Men du bliver ikke mere professionel af at ændre din personlighed. Humor, kollegaskab og plads til forskellighed er mindst lige så vigtigt som at nå som resten af dagens to-do liste.

5 SPROGTIPS TIL DIG, DER ER NY PÅ ARBEJDS- MARKEDET

Marianne Rathje er sprogforsker ved Dansk Sprognævn.
Hun har samlet 5 sprogtips til dig, der netop har fået foden
indenfor på arbejdsmarkedet.

1 Punktummer er ikke sure

Hvis din kollega skriver "Tak." eller "Fint.", skal du ikke gå i panik. For mange ældre kolleger er et punktum bare et punktum – ikke passiv aggression eller surhed. Punktum.

2 "Kære" er ikke en kærlighedserklæring

Hvis en kollega starter en mail med "Kære", er det ikke begyndelsen på en uventet kontorromance. Det er bare formelt arbejdssprog. "Venlig hilsen" er heller ikke er koldt, men bare klassisk mailuniform.

3 Pas på med "Jeg føler"

Måske mener du bare "Jeg mener" eller "Jeg vurderer". Men på en arbejdsplads kan "Jeg føler" få din pointe til at lyde mere som mavefornemmelse end som en faglig vurdering.

4 Høflighed baner vejen

"Send mig lige det her inden kl. 12" kan godt lyde lidt for "bossy". Prøv i stedet: "Har du mulighed for at sende det inden kl. 12?". Høfligheden er en effektiv måde at glide ind i arbejdspladsens formelle og uformelle hierarkier.

5 Ikke alle er lige woke

I frokostpausen kan du møde ord, der lyder som noget fra et arkiv fra 1998. Det betyder ikke nødvendigvis, at din kollega vil provokere eller diskriminere. Nogle gange har sproget bare flyttet sig hurtigere end alle os mennesker, der bruger det.

EMOJIS PÅ JOBBET – DO'S AND DON'TS

Ifølge forsker Tina Thode Hougaard fra Aarhus Universitet er der forskel på, hvordan unge og ældre bruger emojis. Voksne over 30 år bruger generelt flere emojis end unge, og de bruger dem især for at vise venlighed og gøre tonen tydelig. Til gengæld tænker de sjældent lige så meget over de små nuancer i den enkelte emoji.

Her får du de vigtigste emojis, der kan skabe misforståelser på din nye arbejdsplads.

Den klassiske smiley med åbne øjne er bare venlig. Du skal ikke se den som passiv-aggressiv, kølig eller creepy – din kollega prøver bare at være flink og sende et helt almindeligt smil.

Selvfølgelig betyder grine-græde-emojien ikke, at din ældre kollega ruller rundt på gulvet af grin. Læs den mere som en lille latter og et venligt skulderklap.

Mange hjerter kan få dine ældre kolleger til at løfte et øjenbryn. For dem hører den slags mere hjemme i private relationer end i en tråd om vagtplanen.

Det er ikke kun din far der bruger thumbs-up emoji'en, og den betyder som regel bare "fint", "modtaget" eller "super". Den kan godt virke som et lidt køligt svar – men den er ikke ment surt.

Måske opfatter du solbrille-emojien lidt ironisk. Men dine ældre kolleger sender den bare, fordi de faktisk synes, du er sej. Eller måske fordi de er på vej på stranden.

AT MØDES PÅ MIDTEN

Det er ikke altid nemt at mødes på midten.
Men vi håber, parløren kan hjælpe lidt.

Forhåbentlig har den givet dig et par aha-oplevelser
og konkrete tips, som du kan tage med på arbejde.
For jo bedre vi forstår hinanden, jo nemmere bliver
det også at arbejde godt sammen.

Hvis du vil vide mere, så klik ind på [ungstyrke.dk](#)